

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/32/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621204860
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6621204860.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Jána Auxta a JUDr. Evy Dzúrikovej, v právnej veci žalobcu: neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka O.. H. K., narodeného XX.XX.XXXX, zomrelého XX.XX.XXXX v G., zastúpený Slovenským pozemkovým fondom, IČO: 17 335 345, Búdková 36, 817 15 Bratislava, proti žalovaným: 1/ F.. L. Z. E., rod. E., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom V. F. XXXX/XX, XXX XX X., štátny občan Slovenskej republiky, zastúpený JUDr. Zuzana Šimová, PhD., LL.M., advokátkou, Advokátska kancelária, M. Rázusa 32, 984 01 Lučenec, 2/ G. G., rod. G., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom M. T. XXXX/XXB, XXX XX X., štátny občan Slovenskej republiky, zastúpený JUDr. Jánom Marčokom, advokátom, so sídlom M. Gorkého 21, 984 01 Lučenec, 3/ D. - K., N., IČO: XX XXX XXX, so sídlom Z., XXX XX X., zastúpený JUDr. Zuzana Šimová, PhD., LL.M., advokátkou, Advokátska kancelária, M. Rázusa 32, 984 01 Lučenec a 4/ G., s.r.o., IČO: XX XXX XXX, so sídlom A. T. XXXX/XXG., XXX XX X., zastúpený JUDr. Jánom Marčokom, advokátom, so sídlom M. Gorkého 21, 984 01 Lučenec, za účasti intervenienta na strane žalobcu Y., N. s r.o., F.: XX XXX XXX, so sídlom W.. L. XX, XXX XX X., v mene ktorej koná konateľ spoločnosti Z. N., o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, o odvolaní žalobcu a žalovaných 2/ a 4/ proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 8C/52/2021-131 zo dňa 05.10.2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 8C/52/2021-131 zo dňa 05.10.2022 z r u š u j e a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým uznesením súd prvej inštancie žalobu žalobcu o určenie, že do dedičstva po O.. H. K., narodenému XX.XX.XXXX, zomrelému XX.XX.XXXX v G., patria nehnuteľnosť v katastrálnom území X. parc. reg. „E“ katastra nehnuteľnosti č. XXXX/X orná pôda vo výmere 3816 m², evidovaná na liste vlastníctva č. XXXXX, nehnuteľnosť v kat. úz. S. parc. reg. „C“ KN č. XXXX orná pôda vo výmere 11331 m², evidovaná na liste vlastníctva č. XXXX, nehnuteľnosť v katastrálnom území V. parc. reg. „E“ katastra nehnuteľností č. XXX/X trvalý trávny porast vo výmere 869 m², evidovaná na liste vlastníctva č. XXX, nehnuteľnosti v katastrálnom území V., par. reg. „C“ katastra nehnuteľností č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 791 m², par. č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 311 m², parc. č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 1163 m², parc. č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 4227 m², evidované na liste vlastníctva č. XXXX a nehnuteľnosti v kat. úz. V., parc. reg. „C“ katastra nehnuteľností č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 883 m², parc. č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 311 m², parc. č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 1164 m² a parc. č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 41345 m², evidované na liste vlastníctva č. XXXX v celosti zamietol (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok II.) V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že súd prvej inštancie sa prioritne zaoberal vznesenou námietkou aktívnej legitímácie žalobcu, pričom poukázal na to, že imanentnou súčasťou každého súdneho konania je povinnosť súdu preskúmať vecnú legitímáciu, či už aktívnu (existenciu tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnu (existenciu tvrdenej povinnosti na strane žalovaného). Súd vecnú legitímáciu pritom skúma vždy aj bez návrhu

a aj v prípade, že ju žiadna strana sporu nenamieta (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo/205/2009 zo dňa 29.06.2010). Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, keď jedna strana sporu (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitímovaná), a opačná procesná strana (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitímovaná, napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 517/2011 zo dňa 22.11.2011).

Nedostatkom vecnej legitímácie sa rozumie stav, v ktorom strana sporu nie je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia alebo povinnosti, aj keď sa za nositeľa takéhoto oprávnenia vydáva (ako žalobca) alebo je za nositeľa takej povinnosti označená (ako žalovaný). Ak má byť žalobca so svojou žalobou úspešný, musí byť daná tak aktívna vecná legitímácia žalobcu, ak aj pasívna vecná legitímácia žalovaného. Aktuálny žalobný návrh je však vystavaný na skutočnostiach, ktoré nielenže nepotvrdzujú záver o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu, ale dokonca preukazujú presný opak, totiž žalobcovi taká legitímácia nemôže nijako svedčať. Povinnosť súdu skúmať vecnú legitímáciu, či už aktívnu alebo pasívnu aj bez návrhu vyplýva aj z náletu Ústavného súdu SR sp.zn. I ÚS 407/2016 o dňa 12.12.2017 v ktorom konštatoval, že „Ústavný súd v kontexte už uvedeného zdôrazňuje, že preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej alebo pasívnej, je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, pričom súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 205/2009 z 29. júna 2010), kde zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby. Postup konajúceho súdu, ktorý opomenie vyriešenie kardinálnej otázky, akou je otázka existencie vecnej legitímácie, k zodpovedaniu ktorej je konajúci súd ex offio viazaný, protirečí obsahu základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj obsahu práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (m. m. III. ÚS 266/2014).“ Pre posúdenie, kto je v spore vecne legitímovaný je rozhodujúce výlučne právo hmotné. V prípade, že predmet konania súvisí s právnym úkonom, je vecne legitímovaný predovšetkým ten, kto je účastný tohto právného úkonu. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu alebo pasívnej vecnej legitímácie žalovaného vedie vždy k zamietnutiu žaloby (rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 17CoCsp/10/2021-547 zo dňa 27.10.2021). Poukázal na ustanovenie § 34 ods. 1, 3, 18 prvá veta zákona č. 330/1991 Z.z., § 16 ods. 1, 2, 3 a § 17 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva pozemkov, pričom dospel k záveru, že z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že Slovenský pozemkový fond spravuje pôdu vo vlastníctve štátu a vo vlastníctve neznámych vlastníkov. V tomto spore nejde o takú situáciu, keďže osoba: pozemkovoknižný vlastník O.. H. K., narodený XX.XX.XXXX, zomrelý XX.XX.XXXX v G. (ktoré údaje o ňom uviedol žalobca v žalobe), je známa podľa identifikačných (je známy dátum narodenia poručiteľa, dátum úmrtia poručiteľa a posledné bydlisko poručiteľa a teda je známy identifikátor určenia dedičov po poručiťovi). Už vôbec nemožno súhlasiť s tým, že žalobca v žalobe označil žalobcu údajmi: „Neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka ...“ Uvedené údaje o osobe pozemkovoknižného vlastníka svedčia záveru, že nejde o neznámeho (nezisteného) pozemkovoknižného vlastníka a preto Slovenský pozemkový fond nie je aktívne legitímovaný na podanie predmetnej určovacej žaloby, keďže ide o známeho poručiťeľa a je možné určiť aj okruh dedičov. Keďže vecná legitímácia strán v spore vyplýva z hmotného práva, súd nezaťažovala ani poučovacia povinnosť ohľadne správneho okruhu strán v spore a ani povinnosť vykonať dokazovanie na zistenie „všetkých do úvahy prichádzajúcich vecne legitímovaných strán“. Súd preto nevykonal ďalšie dôkazy (navrhnutý výsluch strán, netrval na tom, aby dôkazy ktoré doručil žalobca boli preložené do slovenského jazyka - pozemkovoknižné zápisnice a oznámenie o úmrtí), ale ani nepovažoval za dôvodné oboznámiť sa s uznesením o prebiehajúcom trestnom stíhaní žalovaného 1/, keďže súd sa ani nemohol zaoberať vecou samou a vykonať navrhnuté dôkazy. O trovách konania rozhodol podľa § 257 CSP, pričom za okolnosti dôvodov hodných osobitného zreteľa považoval okolnosti za akých došlo k vedomosti žalobcu o prededení nehnuteľnosti na základe osvedčenia o dedičstve Z.. S. Z. č.k. 9D/237/2016-35, Dnot 102/2016 zo dňa 28.09.2016, a to z podnetu intervenienta, ktorý má v nájme nehnuteľnosti na základe nájmovej zmluvy uzavretej s prenajímateľom - Slovenským pozemkovým fondom. Tiež za okolnosti dôvodov hodných osobitného zreteľa videl súd aj na strane žalovaného 1/ v tom, že z dôkazov doručených žalobcom, a to z pozemkovoknižných vložiek č. XXXX, XXX, XXX je nepochybné, že právny predchodca dedičky p. O. V. O., rod. K., ktorú v dedičskom konaní po poručiťovi H. K. (K.) rod. K., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, zastupoval žalovaný 1/, nie je vlastníkom nehnuteľností, ktoré boli predmetom dedičského konania, lebo tie tvorili vlastníctvo O.. H. K., advokáta žijúceho v G.. Žalovaný 3/ a 4/ následne zdedené nehnuteľnosti a predané žalovaným 1/ nadobudli kúpnyimi zmluvami, preto sa súdu javilo ako neprimerane tvrdé, aby neúspešný žalobca hradil takto úspešným žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ trovy konania.

2. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca namietajúc odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. a/, b/, e/ a h/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP). Poukázal na to, že súd prvej inštancie v bode 16. odôvodnenia rozsudku uviedol, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný, nakoľko ide o pozemkovoknižného vlastníka O.. H. K., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX v G., a teda sa nejedná o osobu neznámu, ale o osobu známu podľa jej identifikačných údajov a posledného bydliska poručiťľa a z týchto dôvodov Slovenský pozemkový fond nie je aktívne legitimovaný na podanie predmetnej určovacej žaloby, keďže ide o známeho poručiťľa a je možné určiť aj okruh dedičov. Poukázal na to, že uvedený právny názor vyslovil súd i na pojednávaní konanom dňa 05.10.2022 v rámci predbežného právneho posúdenia veci v zmysle § 181 ods. 2 CSP. Bezprostrednou reakciou Slovenského pozemkového fondu priamo na pojednávaní bol návrh na vykonanie dôkazu, a to vykonaním lustrácie z evidencie obyvateľov, z ktorej by bolo zrejmé, či osoba O.. H. K. je osoba neznáma a návrh na pripojenie dedičských spisov, z ktorých by bolo možné ustáliť, či po O.. H. K. prebehlo dedičské konanie a kto sú jeho dedičia (právni nástupcovia), ktorý návrh žalobca odôvodnil tým, že bez zabezpečenia predmetných dôkazov do konania nie je možné dospieť k záveru, že právni nástupcovia nebohého O.. H. K. sú osoby známe, alebo neznáme. V prípade, ak by vykonaným dokazovaním vyšlo najavo, že právni nástupcovia O.. H. K. sú osoby známe, až potom by argumentácia súdu prvej inštancie o tom, že Slovenský pozemkový fond nie je zákonným zástupcom O.. H. K., bola správna. Bez vyššie uvedených podkladov, bez pripojených dedičských spisov je argumentácia súdu čisto špekulatívna bez opory dôkazov. S poukazom na ustanovenie § 70 ods. 1 zákona č. 165/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností poukázal na to, že v zmysle výpisu z katastra nehnuteľností je zástupcom O.. H. K. Slovenský pozemkový fond. Konštatovanie súdu bez zabezpečenia relevantných dôkazov svedčiacich nesprávnosť údajov uvedených v katastri nehnuteľností v zmysle § 70 ods. 1 Katastrálneho zákona nemá oporu v zákone. V prípade, ak sa pripojením predmetných dedičských spisov zistí, že právni nástupcovia O.. H. K. sú osoby neznáme, označenie žalobcu v žalobe v znení: neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka O.. H. K. bude preukázané. Poukázal na závery uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/31/2018. Žalobca namietal, že súd prvej inštancie pochybil v tom, že nevykonal navrhované dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností - nepripojil dedičské spisy, pričom jeho rozhodnutie o nevykonaní dôkazov malo za následok nesprávne právne posúdenie veci. Aktívnu vecnú legitimáciu ako procesnú podmienku je súd povinný skúmať v ktoromkoľvek štádiu konania a na jej ustálenie mal vykonať dôkazy navrhované sporovou stranou. Navyše, ak ich v danom prípade sporová strana nemohla zabezpečiť sama (pripojiť dedičské spisy). Konštatovanie súdu o nedostatku procesnej spôsobilosti bez zabezpečenia relevantných dôkazov navrhovanou stranou sporu je predčasné, nemajúce oporu v zákone. Vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP odvolateľ namietal, že na pojednávaní dňa 05.10.2022 po vyslovení predbežného právneho posúdenia súdom navrhol doplnenie dokazovania (pripojenie dedičského spisu + lustrácia obyvateľov), súd sa však na pojednávaní s predmetným návrhom na vykonanie dokazovania žiadnym spôsobom nevysporiadal. Navrhovaný dôkaz ani nepripustil, ani nerozhodol o jeho nevykonaní. Uvedený návrh na doplnenie dokazovania zostal nepovšimnutý. V odôvodnení rozsudku absentuje čo i len zmienka o tom, že takýto návrh na doplnenie dokazovania bol predložený čoho následkom bolo, že súd ani nemohol rozhodnúť o tom, či navrhovaný dôkaz vykoná alebo nie. Súd v prípade, ak rozhodne nevykonať navrhnutý dôkaz, musí to zdôvodniť v odôvodnení rozhodnutia. Predmetné zdôvodnenie v napádanom rozsudku absentuje. Namietal nedodržanie ustanovenie § 220 ods. 2 CSP súdom prvej inštancie. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Žalovaní 1/ a 3/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedli, že podľa žalovaného 1/ z ustanovenia § 34 zákona č. 330/1991 Zb. a § 17 zákona č. 229/1991 Zb. nevyplýva zákonné splnomocnenie pre SPF zastupovať štát v konaní pred súdom v určovacej žalobe (t.j. v žalobe na určenie vlastníctva v prospech štátu). Z vykonaného dokazovania vyplýva, že osoba, po ktorej by sa malo prejednávať dedičstvo v tom prípade, že by súd určil, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohom H. K., je osobu známou, nakoľko je známy dátum narodenia poručiťľa, dátum úmrtia poručiťľa, posledné bydlisko poručiťľa, a teda je známy identifikátor určenia dedičov po poručiťľovi, a teda nejde v žiadnom prípade o neznámeho vlastníka. Súd správne dospel k záveru, že nejde o neznámeho pozemkovoknižného vlastníka, a preto Slovenský pozemkový fond nie je aktívne legitimovaný na podanie predmetnej určovacej žaloby a správne zamietol žalobu pre nedostatok aktívnej legitimácie a v dôsledku tohto rozhodnutia súd nie je povinný vykonávať ďalšie dokazovanie, keďže súd sa ani nemohol zaoberať vecou samou a vykonať navrhnuté dôkazy, čo súd vo svojom odôvodnení

dostatočne odôvodnil. Rozhodnutie súdu považuje za vecne správne, dôkazné bremeno bolo na žalobcovi, tento neunesol dôkazné bremeno. Navrhol odvolanie žalobcu zamietnuť ako nedôvodné a potvrdiť napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne vo výroku I.

4. Žalovaní v 2/ a 4/ rade v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedli, že rozsudok súdu prvého stupňa čo do výroku I. považujú za vecne správny, odvolanie žalobcu proti výroku I. považujú za nedôvodné. Nesúhlasia s odvolacími námietkami žalobcu, ktorý namieta nevykonanie navrhovaných dôkazov - pripojenie dedičských spisov, ktoré podľa žalobcu malo za následok nesprávne právne posúdenie veci a namieta nepripojenie dedičských spisov v rámci skúmania aktívnej legitímácie súdom prvého stupňa, ako aj v rámci nevyhovenia jeho dôkazným návrhom. V prejednávanej veci žalobca svoje prostriedky procesného útoku a obrany a povinnosti skutkových tvrdení neuplatnil včas, všetci žalovaní vo svojich vyjadreniach zhodne namietali aktívnu legitímáciu žalobcu v spore, tieto vyjadrenia boli žalobcovi riadne doručené, napriek tomu žalobca na tieto námietky nereagoval a prostriedky procesnej obrany uplatnil až na pojednávaní. Je oprávnením súdu, v rámci sudcovskej koncentrácie konania rozhodnúť, či na takéto oneskorené prostriedky prihliadne, alebo nie. Samotný žalobca, ako v záhlaví žaloby, tak aj v navrhovanom výroku žaloby označuje O.. H. K. presným dátumom narodenia, presným dátumom úmrtia, teda samotný žalobca netvrdí, že O.. H. K. je neznámy vlastník, ale ide o osobu, ktorej dátum narodenia, dátum a miesto úmrtia sú známe. Je teda zrejme, že samotný žalobca už pri podávaní žaloby si bol vedomý, že osoba, v ktorej prospech žiada určiť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nie je neznámym vlastníkom, ako sa to snaží následne tvrdiť. Pokiaľ ide o dôkazné návrhy na pripojenie dedičských spisov, tieto podľa názoru žalovaných nemajú žiadnu relevanciu v prejednávanej veci, keďže žalobca sa domáha určenia práva v prospech dedičstva po nebohom O.. K., kedy zistenie okruhu dedičov nemá pre posúdenie vlastníckeho sporu význam.

5. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaných v 2/ a 4/ rade zo dňa 10.01.2023 uviedol vo vzťahu k včasnému neuplatneniu si prostriedkov procesného útoku a obranu a povinnosť tvrdení, že súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu, čo uviedol aj súd prvej inštancie v bode 12. odôvodnenia napádaného rozsudku. Nakoľko je súd povinný skúmať vecnú legitímáciu z vlastnej iniciatívy, bol povinný z vlastného podnetu zabezpečiť všetky dôkazy potrebné pre rozhodnutie o vecnej legitímácii bez ohľadu na to, či by ich žalobca navrhol alebo nie. Súd nielen, že dedičské spisy do konania na základe vlastného podnetu nepripojil, ale o návrhu na pripojenie dedičských spisov, ktorý bol urobený bezprostredne po vyslovení predbežného právneho názoru súdu na pojednávaní dňa 05.10.2022, žiadnym spôsobom nerozhodol. Návrh na pripojenie dedičských spisov zostal nepovšimnutý, súd na pojednávaní tento dôkaz ani nepripustil ani neodmietol. V odôvodnení rozsudku úplne absentuje zmienka o tom, že takýto návrh na doplnenie dokazovania bol podaný, a teda i ako bolo o ňom rozhodnuté; z tohto dôvodu je rozsudok nepreskúmateľný, nakoľko nespĺňa kvalitatívne požiadavky na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Pripojenie dedičských spisov má pritom rozhodujúci význam pre posúdenie, či sa jedná o vlastníka známeho alebo neznámeho. V danom prípade i napriek tomu, že dátum narodenia i úmrtia žalobcu je známy, stále môže ísť o neznámeho vlastníka, ak by z pripojených dedičských spisov vyšlo najavo, že žiadne dedičské konania po žalobcovi neprebehli. V takomto prípade označenie „neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka O.. H. K.“ by bolo správne. Opätovne poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/31/2018. Zástupca žalobcu nie je oprávnený sám zadovážiť dedičské spisy, takéto oprávnenie prináleží len súdu. Ten i napriek nezabezpečeniu si týchto dôkazov konštatoval nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, a teda rozhodnutie súdu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

6. Žalovaní 2/ a 4/ k vyjadreniu žalovaných 1/ a 3/ k odvolaniu žalobcu uviedli, že s týmto vyjadrením žalovaných 1/ a 3/ k odvolaniu žalobcu súhlasia.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, a to proti výroku II., ktorým súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania, podali odvolanie žalovaní 2/ a 4/, pričom uviedli odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ CSP. Keď odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. d/ a h/ CSP vidia v nesprávnej aplikácii ustanovenia § 257 CSP. Súdom vymedzený dôvod hodný osobitného zreteľa podľa žalovaných neobstojí. Samotná skutočnosť, ako sa žalobca dozvedel o prededení sporných nehnuteľností, teda z podnetu nájomcu, nemôže predstavovať dôvod hodný osobitného zreteľa. Žalovaní 2/ a 4/ v plnom rozsahu akceptovali nájomnú zmluvu, ktorú na spornej nehnuteľnosti uzavrel žalobca s intervenientom. Užívacie práva neboli sporné, intervenient im riadne platil a uhrádzal nájomné, žalobca je právnickou osobou, ktorá má vytvorený samostatný právny odbor, čo im umožňuje relevantne vyhodnotiť podania

a podnety, pričom žalobca nie je povinný podať žalobu na podklade podnetu. Pred podaním žaloby žalobca žiadnym spôsobom nekontaktoval žalovaných ohľadom prípadného mimosúdneho riešenia sporu. K podaniu samotnej žaloby predchádzalo viacero trestných oznámení zo strany intervenienta, ktoré boli odmietnuté. Nesúhlasia ani so záverom súdu prvej inštancie, že dôvody hodné osobitného zreteľa videl aj na strane žalovanej 1/ v tom, že z dôkazov doručených žalobcom, a to pozemnoknižných vložiek č. XXXX, XXX a XXX je nepochybné, že právny predchodca dedičky p. O. V. O., rod. K., ktorú v dedičskom konaní po poručiteľovi H. K. (K.) nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, zastupoval žalovaný 1/, nie je vlastníkom nehnuteľností, ktoré boli predmetom dedičského konania, lebo tvorili vlastníctvo O.. H. K., advokáta žijúceho v G.. Žalovaní 3/ a 4/ (správne pravdepodobne žalovaný 2/ a 4/) následne zdedené nehnuteľnosti a predané žalovaným 1/ nadobudli kúpnyimi zmluvami, a preto sa súdu javilo ako neprímerane tvrdé, aby neúspešný žalobca hradil takto úspešným žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ trovy konania. Samotná skutočnosť, že žalovaný 1/ zastupoval dedičku v dedičskom konaní nemôže mať na posúdenie povinnosť náhrady trov konania vplyv. Takéto posúdenie vo vzťahu k žalovaným 2/ a 4/ je nespravodlivé, nakoľko nehnuteľnosti nadobudli v rámci ich obchodných aktivít, pričom vznik sporu a spornosť práva nemôžu žiadnym spôsobom ovplyvniť. Pri nadobudnutí vychádzali z titulu uvedeného na liste vlastníctva - osvedčenia o dedičstve, pričom nemali dôvod o tomto mať pochybnosti, nakoľko sa jednalo o rozhodnutie súdu. Poukázali na to, že v konaní neboli okrem výsluchu strán vykonané žiadne iné dôkazy, a preto závery súdu o tom, že nehnuteľnosti tvorili vlastníctvo O.. H. K. a nie H. K. (K.) považujú za predčasné bez opory vo vykonanom dokazovaní. Rozhodnutie súdu v časti výroku II. o trovách konania považujú za vecne nesprávne. Navrhli, aby odvolací súd zmenil výrok II. tak, že žalobca je povinný žalovaným nahradiť trovy konania v rozsahu 100 %.

8. Žalobca k odvolaniu žalovaných v 2/ a 4/ rade proti výroku II. (trovy konania) uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s výrokom II. rozsudku súdu prvej inštancie, vrátane jeho odôvodnenia. Považuje ho za skutkovo i vecne správny. V odôvodnení rozsudku súd uvádza existenciu dvoch dôvodov hodných osobitného zreteľa, a to okolnosti za akých došlo k vedomosti žalobcu o prededení na základe osvedčenia o dedičstve, a to z podnetu intervenienta. Pričom žalobca poukázal na to, že sa dozvedel o skutočnosti, že už nie je vlastníkom sporných nehnuteľností z prebiehajúceho trestného konania za podvodné konanie, ktoré inicioval intervenient, nakoľko malo dôjsť k nesprávnemu prededeniu nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto konania. Podvodné konanie malo spočívať v aktívnom konaní žalovaného v 1/ rade, ktorý v dedičskom konaní zastupoval nepravú dedičku p. O. V.. Poukázal na to, že právna zástupkyňa žalovaného na 1/ a 3/ rade na pojednávaní dňa 05.10.2022 súdu uviedla, že v súčasnosti vyšetrowanie v trestnom konaní stále prebieha i keď je v súčasnosti dočasne prerušené. Práve prebiehajúce trestné konanie predstavuje podklad pre podanie žaloby žalobcu v tomto konaní, čo súd bezpochyby správne vyhodnotil, že sa jedná o okolnosť hodnú osobitného zreteľa pre nepriznanie trov konania podľa § 257 CSP. Z dôkazov doručených žalobcom je nepochybné, že predmetné nehnuteľnosti boli nesprávne prededené. Súd na základe dôkazov zabezpečených v spise mal bezpochyby za to, že prededenie sporných nehnuteľností bolo nesprávne. Skutočnosť, či konanie žalovaných 1/ a 3/ bolo konaním úmyselným, je v kompetencii orgánov činných v trestnom konaní v rámci trestného konania. Tiež vedomosť žalovaných 2/ a 4/ o nesprávnom prededení môže vyplývať len z vyšetrowania v trestnom konaní, v ktorom sa skúma úmysel žalovaných 2/ a 4/ vo vzťahu k spáchanému skutku. Vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie sú tvrdenia žalovaných 2/ a 4/ o tom, že oni boli v nadobudnutí vlastníckeho práva dobromyseľní, nakoľko oni len vychádzali z titulu na liste vlastníctva - osvedčenia o dedičstve, je nedostatočné. Pravdivosť ich tvrdení môže byť hodnoverným spôsobom preukázaná jedine v trestnom konaní, ktoré doposiaľ nebolo právoplatne skončené. Žalobca má za to, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. považuje za správny a navrhuje ho ako vecne správny potvrdiť.

9. Žalovaní 2/ a 4/ k odvolacej replike žalobcu zo dňa 24.01.2023 uviedli, že nesúhlasia so záverom žalobcu, že z povinnosti súdu skúmať vecnú legitímáciu vyvodzuje žalobca aj povinnosť súdu vykonávať z vlastnej iniciatívy dôkazy potrebné na rozhodnutie o vecnej legitímácii. Vo vzťahu k namietanému nevykonaniu dôkazov zotrvávajú na tom, že tieto dôkazné návrhy boli zo strany žalobcu podané oneskorene. Poukázal na bod 16. napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvého stupňa uviedol, že z dôvodu absencie vecnej legitímácie strán nevykonával ďalšie dôkazy. Vo vzťahu k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu žalovaných 2/ a 4/ proti výroku II. napadnutého rozsudku majú za to, že vo vyjadrení žalobcu sa nenachádzajú žiadne relevantné skutočnosti, ku ktorým by bolo potrebné sa osobitne vyjadrovať nad rozsah podaného odvolania.

10. V dôsledku odvolania žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým žalobu žalobcu zamietol a odvolania žalovaných 2/ a 4/ proti výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým rozhodoval o nároku na náhradu trov konania, krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 391 ods. 1 a 3 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Odvolací súd vo vzťahu k odvolaniu žalobcu uvádza, že je nepochybné, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že do dedičstva po O. H. K., narodenému XX.XX.XXXX, zomrelému XX.XX.XXXX v G., patria nehnuteľnosti v katastrálnom území X. parc. reg. "E" katastra nehnuteľností č. XXXX/X orná pôda vo výmere 3816 m², evidovaná na liste vlastníctva č. XXXXX, nehnuteľnosť v kat. úz. S. parc. reg. "C" KN č. XXXX orná pôda vo výmere 11331 m², evidovaná na liste vlastníctva č. XXXX, nehnuteľnosť v katastrálnom území V. parc. reg. "E" katastra nehnuteľností č. XXX/X trvalý trávny porast vo výmere 869 m², evidovaná na liste vlastníctva č. XXX, nehnuteľnosti v katastrálnom území V., parc. reg. "C" katastra nehnuteľností č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 791 m², parc. č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 311 m², parc. č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 1163 m², parc. č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 4227 m², evidované na liste vlastníctva č. XXXX a nehnuteľnosti v kat. úz. V., parc. reg. "C" katastra nehnuteľností č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 883 m², parc. č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 311 m², parc. č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 1164 m² a parc. č. XXX/XX ostatná plocha vo výmere 41345 m², evidované na liste vlastníctva č. XXXX v celosti, pričom je tiež nepochybné, že túto žalobu podal Slovenský pozemkový fond, ktorý bol pred obdobím ako boli predmetné nehnuteľnosti prededené na základe osvedčenia o dedičstve Z. S. Z., notára so sídlom v X. č. k. 9D/237/2016-35 Dnot 102/2016 zo dňa 28.09.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.10.2016 a následne v dedičskom konaní po poručiteľovi H. K. (K.), rod. K., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, pričom dedičkou sa stala O. V. O., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, ktorá následne previedla predmetné nehnuteľnosti kúpnyimi zmluvami na žalovaných 1/ až 4/ (čo vyplýva z obsahu spisu), bol na výpise z listu vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam zapísaný ako vlastník K. H. (O., v G.) - výpis listu vlastníctva č. XXXXX na č.l. 9, K. H. Dr. - výpis listu vlastníctva č. XXX v spise na č.l. 10, K. H. (O. G.) - výpis listu vlastníctva č. XXXX v spise na č.l. 11, pričom ako správca bol zapísaný Slovenský pozemkový fond Bratislava. V konaní nebolo sporné, že pôvodný pozemnoknižný vlastník O. H. K., obyvateľ z G. bol narodený XX.XX.XXXX, pričom tento zomrel dňa XX.XX.XXXX v G.. Z obsahu označenia žaloby, keď Slovenský pozemkový fond ako zástupca označil žalobcov ako „neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka O. H. K., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX v G. za situácie, že z celého obsahu spisu nevyplýva, že by právny nástupca (nástupcovia) tohto pozemkovoknižného vlastníka bol (boli) známy, odvolací súd v súlade s názorom vysloveným Najvyšším súdom SR vo veci sp. zn. 8Cdo/31/2018 (uznesenie zo dňa 15.04.2019) dospel k názoru, že Slovenský pozemkový fond ako zástupca neznámeho právneho nástupcu pozemkovoknižného vlastníka, ktorý pôvodný pozemnoknižný vlastník - O. H. K. nemá z dôvodu úmrtia spôsobilosť mať práva a povinnosti, a teda nemá ani procesnú spôsobilosť byť stranou sporu, správne Slovenský pozemkový fond označil za žalobcu neznámeho (nezisteného) právneho nástupcu ostatného pozemkovoknižného vlastníka O. H. K., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX v G.. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia správne poukázal na povinnosť súdu skúmať v každom štádiu konania vecnú legitimitáciu, či už aktívnu alebo pasívnu, avšak odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že s prihliadnutím na námietky žalovaných o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie označeného žalobcu a za situácie, že súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 05.10.2022 pri predbežnom právnom posúdení uviedol s prihliadnutím na námietku aktívnej legitímácie žalobcu v spore zo strany žalovaných, že dospel k záveru, že Slovenský pozemkový fond nemá aktívnu legitimitáciu, pretože O. H. K. sa narodil XX.XX.XXXX a zomrel XX.XX.XXXX, nie je teda neznámy, nezistený vlastník, ale po ňom by mali existovať právni nástupcovia, ktorí majú právo domáhať sa právnymi prostriedkami zvrátenia situácie, ktorá nastala pri prededení nehnuteľností, a ktoré nehnuteľnosti boli zapísané do vlastníctva žalovaných. Treba prisvedčiť žalobcovi v podanom odvolaní, že súd napriek návrhu žalobcu, ktorý učinil bezprostredne po vyslovení predbežného právneho posúdenia zo strany súdu, navrhol, aby súd vyžiadal lustráciu z evidencie obyvateľov a zároveň v prípade, že po H. K. bolo dedičské konanie, žiadal pripojiť dedičský spis z dôvodu ustálenia existencie známych právnych nástupcov po O. H. K., že súd návrh na vykonanie dokazovania žiadnym spôsobom nevyhodnotil, o tomto návrhu nerozhodol. Nevyplýva to ani z obsahu zápisnice a rovnako ani z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, keď súd v odôvodnení rozhodnutia sa vysporiadava s otázkou nevykonania dôkazov, avšak iných, nie dôkazov, ktoré navrhol na pojednávaní

dňa 05.10.2022 žalobca. Potom je potrebné prisvedčiť žalobcovi, že súdom vyslovený názor o tom, že žalobca tak ako je označený v žalobe a zastúpený Slovenským pozemkovým fondom, nemá aktívnu vecnú legitímáciu, je predčasný s prihliadnutím na horeuvedené a vo veci existujú dôvody pre zrušenie rozhodnutia odvolacím súdom postupom v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie tým, že žiadnym spôsobom nerozhodol o vykonaní, resp. nevykonaní návrhu žalobcu, ktorý s prihliadnutím na predbežné právne posúdenie súdom prvej inštancie navrhol vykonanie dôkazov, pričom vo vzťahu k žalobcom navrhnutým dôkazom ani v odôvodnení rozhodnutia súd nepostupoval v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP, nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zároveň nevykonaním navrhnutých dôkazov zo strany žalobcu vo vzťahu k posúdeniu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu vykonal právne posúdenie, ktoré nevyplýva zo zisteného skutkového stavu. Z týchto dôvodov preto odvolací súd odvolanie žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej považuje za dôvodné, a preto postupom v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a v zmysle § 391 ods. 1 vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vykoná dôkazy navrhnuté žalobcom na ustálenie, či označený žalobca má alebo nemá aktívnu vecnú legitímáciu v spore, ktorú vecnú legitímáciu musí súd skúmať ex offo. Za účelom posúdenia, či označený žalobca je aktívne vecne legitimovaný vo veci vykoná súd zástupcom žalobcu navrhnuté doplnenie dokazovania. V prípade, ak zistí, že označený žalobca je vo veci aktívne legitimovaný, vykoná vo veci dokazovanie potrebné pre riadne ustálenie skutkového stavu s prihliadnutím na navrhované dôkazy stranami sporu, na základe zisteného skutkového stavu vykoná náležité právne posúdenie a zároveň sa vysporiada aj so všetkými námietkami strán sporu, ktoré už v konaní stranami sporu boli uplatnené.

12. V novom rozhodnutí rozhodne o trovách konania (§ 396 ods. 3 CSP). Odvolací súd doplňujúco k odvolaniu žalovaných 2/ a 4/, ktorí podali odvolanie len v časti rozhodnutia súdu o nároku na náhradu trov konania (výrok II.), keď súd prvej inštancie rozhodol tak, že stranám nárok na náhradu trov konania nepriznal pri aplikácii § 257 CSP uvádza, že s prihliadnutím na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie uvedenej v bode 19. odôvodnenia rozhodnutia súdu sa odvolaciemu súdu javí existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Vzhľadom však k tomu, že odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, teda zrušil aj výrok II., ktorým súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania, nie je potrebné v tomto štádiu konania bližšie vyhodnocovať správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k trovám konania, keďže rozhodnutie o trovách konania v ďalšom konaní bude závisieť od výsledku rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej, pričom súd prvej inštancie je v prípade, že odvolací súd zruší rozhodnutie a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie povinný rozhodnúť o náhrade trov v novom rozhodnutí o veci.

13. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaťel' musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťel'om fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťel'om právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaťel' v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolaťel' domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).